

Zadanie 19 (1 pkt)

Przyporządkuj akt normatywny do organu, który go wydaje wpisując odpowiednią literę w miejsce kropek.

a) rozporządzenie   b) ustawa   c) uchwała   d) konstytucja   e) zarządzenie

Akty normatywne:

- 1) Sejmu i Senatu to: .....
- 2) Rady Ministrów to: .....
- 3) Prezydenta to: .....
- 4) Ministra to: .....

Zadanie 20 (5 pkt)

Część A

Zapoznaj się z zamieszczonym poniżej tekstem i rozwiąż kazusy wpisując odpowiedzi w miejsce kropek.

Odpowiedzialność cywilna może być skutkiem wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym albo niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (umowy). Odpowiedzialność pierwszego rodzaju nosi nazwę odpowiedzialności **deliktowej** natomiast drugiego - **kontraktowej**.

Odpowiedzialność deliktowa najczęściej powstaje wskutek zawinionego wyrządzenia szkody czynem własnym (odpowiedzialność deliktowa **na zasadzie winy**) lub za czyny innych (odpowiedzialność deliktowa **na zasadzie ryzyka**).

Wskaż rodzaj odpowiedzialności (**deliktowa** lub **kontraktowa**) i ocen w odpowiedzialności deliktowej, czy jest to zasada winy, czy zasada ryzyka . Odpowiedzi wpisz w miejsce kropek.

Kazusy:

- 1) Złodziej okrada pracownię komputerową w szkole podstawowej.

.....

- 2) W prywatnym budynku odrywa się balkon, który rani przechodnia.

.....

- 3) W czasie 21 urodzin z mieszkania Adama W. jeden z zaproszonych kolegów Janusz K. wyrzucił butelkę. Wyrzucona butelka zniszczyła stojący na parkingu samochód.

.....

- 4) Zakład krawiecki nie zdążył na czas uszyć ubrania Joannie K.

.....

Część B

Wśród wymienionych poniżej spraw wpisz w tabelę:

- 1) rodzaj postępowania (**procesowe** lub **nieprocesowe**),
- 2) strony postępowania (kto jest **powodem**, albo **pozwany**; kto jest **wnioskodawcą**, lub **uczestnikiem** postępowania),
- 3) nazwę pisma procesowego rozpoczynającego postępowanie (**pozew** lub **wniosek**).

Nr	Sprawa	(1) Rodzaj postępowania	(2) Strony postępowania	(3) Pismo procesowe
1	Adam Kowalski wdzierzał Janowi Nowakowi 20 maszyn do produkcji worków plastikowych. Mimo upływu terminy oraz licznych wezwań do oddania przedmiotu dzierżawy Jan Nowak nadal jest ich posiadaczem. Adam Kowalski postanowił oddać sprawę do sądu.			
2	Adam Nowak nie zapłacił odsetek od pożyczonej kwoty pieniędzy Bankowi Nowa Ziemia S.A. Przedstawiciel Banku (Jan Kowalski) po trzech wezwaniach do zapłaty postanowił wsząć postępowanie sądowe.			
3	Po śmierci ojca Joanna Zabiega postanowiła, że wystąpi do sądu o stwierdzenie nabycia spadku. Joanna ma jeszcze dwoje rodzeństwa.			
4	Edward Nowak zawarł pisemną umowę kupna sprzedaży samochodu i zapłacił ustaloną w umowie cenę Adamowi Ziębie. Niestety Adam nie wydał mu rzeczy sprzedanej (samochodu).			
5	Anna Kowalska postanowiła usunąć niezgodności między treścią księgi wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym.			
6	Ewa Kołcz przygotowała (w ramach umowy o dzieło) stronę internetową dla Spółki Adam Gębacz i synowie. Mimo, że upłynęło 4 miesiące od momentu wydania dzieła i trzech wezwań do zapłaty Ewa Kołcz nie otrzymała wynagrodzenia, dlatego postanowiła wnieść sprawę do sądu.			
7.	11 lat temu wyszedł z domu i nie wrócił syn Joanny Kowalskiej. Kobieta postanowiła wnieść sprawę o uznanie syna za zmarłego.			

Część C

Wymień jakie elementy powinien zawierać pozew.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21 (1 pkt)

Rozwiąż następujące kazusy podkreślając prawidłową odpowiedź:

1. X bije ofiarę, a Y zadaje pytania. Zaistniała sytuacja to forma zjawiskowa przestępstwa:
  - a) współsprawstwo.
  - b) sprawstwo kierownicze.
  - c) pomocnictwo.
  - d) podżeganie.
2. Pracownik ochrony zatrudniony w banku, udziela informacji swojemu koledze Janowi A. na temat zabezpieczeń chronionego obiektu. Jan A. włamuje się do banku. Pracownik ochrony odpowiada za:
  - a) współsprawstwo.
  - b) sprawstwo kierownicze.
  - c) pomocnictwo.
  - d) podżeganie.
3. Osoba A wyrzuca przez okno ciężki przedmiot, który spadając, rani przechodnia. Osoba A – sprawca czynu - ponosi winę:
  - a) umyślną.
  - b) nieumyślną.
  - c) umyślną i nieumyślną.
  - d) ewentualną.

Zadanie 22 (5 pkt)

Część A

Po przeczytaniu fragmentu kodeksu karnego odpowiedz na poniższe pytania:

KODEKS KARNY

Art. 25. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.

§ 2. *W razie przekroczenia granic obrony koniecznej, w szczególności gdy sprawca zastosował sposób obrony niewspółmierny do niebezpieczeństwa zamachu, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.*

§ 3. *Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli przekroczenie granic obrony koniecznej było wynikiem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu.*

Art. 26. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w celu uchylecia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego.

§ 2. *Nie popełnia przestępstwa także ten, kto ratując dobro chronione prawem w warunkach określonych w § 1, poświęca dobro, które nie przedstawia wartości oczywiście wyższej od dobra ratowanego.*

§ 3. *W razie przekroczenia granic stanu wyższej konieczności, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.*

§ 4. *Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli sprawca poświęca dobro, które ma szczególny obowiązek chronić nawet z narażeniem się na niebezpieczeństwo osobiste.*

§ 5. *Przepisy § 1-3 stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy z ciężących na sprawcy obowiązków tylko jeden może być spełniony.*

1. Jakie są podstawowe elementy obrony koniecznej? Wymień je i scharakteryzuj.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Jeżeli napastnik A sięga do kieszeni po pistolet, aby strzelić do osoby B, to czy B może podjąć działanie obronne (obrona konieczna), nie czekając na A, aż wyjmie broń i wymierzy w jego stronę? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

- .....
- .....
3. W czasie nieobecności jednego z lokatorów budynku wybucha w jego mieszkaniu pożar. Sąsiedzi (nieobecnego lokatora) Adam K. i Andrzej W., nie mając innego wyjścia wybijają szyby w oknie, uszkadzając stojące przy oknie meble. Czy ich czyn będzie naruszeniem miru domowego i uszkodzeniem mienia? Odpowiedź uzasadnij w oparciu o odpowiedni artykuł kodeksu karnego.
- .....
- .....
- .....

Część B

Uzupełnij tabelę wpisując przykłady (po cztery w każdej kolumnie) kar i środków karnych występujących w polskim prawie karnym.

Sankcje w polskim prawie karnym	
Rodzaje kar	Rodzaje środków karnych

Zadanie 23 (1 pkt)

Po przeczytaniu zamieszczonych poniżej materiałów odpowiedz na pytania:

Materiał nr 1 Fragmenty artykułu ANDRZEJA GOSZCZYŃSKIEGO „Obrona niekonieczna” zamieszczonego w „Polityce” nr 25/2003 (2406)

[...] Szósty rok trwają też sądowe perypetie łodzianina Józefa Banasiaka, skazanego na rok i cztery miesiące więzienia za śmiertelne zranienie włamywacza, który nocą wtargnął na jego posesję. Wątpliwości sądu, czy w tym wypadku zachodziła rzeczywiście obrona konieczna, wzięły się stąd, że agresor śmiertelne rany nożem otrzymał w pośladek, gdy uciekał już przez płot z posesji. – To napastnik powinien się bardziej bać. Kto broni się, ma prawo użyć środka bardziej niebezpiecznego niż ten, którego użył sprawca zamachu – powiedział uchylając ostatnio ten wyrok sędzia Wojciech Szymczak.

-Regulacje prawne dotyczące granic obrony koniecznej są bardzo skomplikowane, zaś decyzja o podjęciu takiej obrony musi zapaść w czasie kilku sekund, bo inaczej będzie za późno. W rezultacie łatwiej dać się zabić, niż udowodnić, że podjęte środki obrony były uzasadnione – mówi sędzia Andrzej Kryże.

Podstawowy problem dotyczy sposobu traktowania przez organy ścigania osób, które postanowiły zastosować obronę konieczną. Zazwyczaj podejmują one działania na wniosek poszkodowanego w starciu napastnika. Napadnięty od razu traktowany jest w efekcie jak przestępca. To, że odpierał atak, umyka jakoś uwagi policji i prokuratury. W konsekwencji niedawny agresor staje się pokrzywdzonym, zaś broniący się – sprawcą przestępstwa. Hubert Iwanowski broniąc się przed włamywaczem zadał kilka ciosów nożem. Jego sądowa epopeja trwała siedem lat. Prokuratura z uporem zarzucała mu przekroczenie granic obrony. – To, że przez siedem lat byłem traktowany jak przestępca, było dla mnie największą karą – mówił ostatecznie oczyszczony z zarzutów mężczyzna.

Prokuratura bardzo rzadko umarza prowadzone śledztwa w wyniku stwierdzenia, że działanie miało charakter dozwolonej prawem obrony koniecznej. – Prokuratorzy wolą zdać to na sąd. Problem w tym, że niejednokrotnie osoba, która podjęła się obrony koniecznej i wyrządziła krzywdę napastnikowi, jest pozbawiana wolności i do ogłoszenia wyroku przebywa w areszcie. Bez wątpienia przydałaby się tu większa odwaga w podejmowaniu decyzji przez prokuratury – mówi sędzia Marek Celej.

-Jestem zdecydowanym przeciwnikiem stosowania aresztu w sytuacji, gdy okoliczności sprawy wskazują, że mieliśmy do czynienia z obroną konieczną – stwierdza rzecznik praw obywatelskich prof. Andrzej Zoll.

-Jeśli w 90 proc. spraw sądy stwierdzają zasadność podjętej obrony, świadczy to o wadliwym działaniu prokuratur, które same mogłyby dojść do podobnych wniosków i umorzyć postępowanie – mówi prof. Andrzej Siemaszko, dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości. [...]

Z formalnego punktu widzenia wszystko jest w porządku. Trzeba jednak wyobrazić sobie sytuację człowieka, który broniąc swego życia wyrządza krzywdę napastnikowi, by potem stać się oskarżonym o morderstwo. – Trzeba zmienić obowiązujące przepisy tak, by ofiara zamachu, która zdecydowała się bronić, nie była skazana na ciągnące się miesiącami śledztwo, a później proces sądowy, który po latach być może doprowadzi do jej uniewinnienia – mówi sędzia Kryże.[...]

Sensowna wydaje się też propozycja rozszerzenia katalogu przesłanek usprawiedliwiających podjęty sposób obrony. Obecnie są nimi jedynie strach i wzburzenie napadniętego. – To zdecydowanie za mało. Są przecież ludzie odważni, którzy obrony podejmują się z zimną krwią, realnie i chłodno oceniając sytuację – mówi prof. Andrzej Siemaszko.

Dla zwykłych obywateli trudna do zrozumienia jest też sytuacja, gdy sąd wydaje wyrok uznający zasadność podjętej obrony, zaś prokuratura składa od takiego wyroku apelację. Dla laika oznacza to, że zdaniem sądu napadnięty miał prawo się bronić, zaś wedle organów ścigania najpewniej powinien dać się zabić. – Umacnia to w

obywatelach przekonanie, że obrona konieczna jest zbyt ryzykowna, by się na nią decydować – mówi sędzia Marek Celej.

Jakimi przesłankami (wg autora) tekstu kieruje się prokuratora nie umarżając spraw o obronę konieczną? Wymień trzy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 24 (1 pkt)

Zapoznaj się z Materiałem nr 1 pochodzącym ze strony internetowej Komendy Głównej Policji i odpowiedz na zamieszczone poniżej pytania.

Materiał nr1

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Wszystkie przestępstwa	53,5	54,2	54,2	54,4	53,5	50,5	45,0	47,8	53,8	54,9	55,2
Zabójstwo	87,5	86,9	87,6	88,2	86,4	86,3	85,7	87,0	87,5	89,4	87,5
Uszkodzenie ciała*	90,7	91,5	91,0	91,3	91,1	90,8	89,2	89,7	88,6	89,1	87,9
Udział w bójce lub pobiciu	83,4	84,0	82,8	81,6	80,7	78,7	76,3	77,4	77,6	77,2	76,4
Zgwałcenie	83,9	87,8	86,3	85,2	87,0	87,0	83,7	85,9	83,9	85,3	85,7
Kradzież rozbójnicza, rozbój, wymuszenie	56,0	60,0	62,1	61,4	61,0	59,6	52,6	53,7	52,7	50,6	48,0
Kradzież z włamaniem	25,5	30,4	30,9	31,1	29,7	27,6	23,5	23,3	22,3	21,5	20,2
Kradzież	42,2	39,1	39,5	31,5	28,6	25,7	20,7	21,5	21,7	21,2	19,8
Przestępstwa drogowe	93,0	93,8	93,3	93,2	93,1	92,3	91,5	92,0	98,9	99,0	99,1
Przestępstwa gospodarcze	77,1	75,7	71,4	82,0	83,5	86,7	96,7	96,8	96,7	96,6	97,4

W jakich typach przestępstw jest najmniejsza wykrywalność? Wypisz dwa.

.....

.....

.....

Co może być tego powodem? Wymień trzy przesłanki.

.....

.....

.....

Zadanie 25 (1 pkt)

Zapoznaj się z rysunkiem Andrzeja Mleczki a następnie odpowiedz na zamieszczone poniżej pytania.

Rysunek Andrzej Mleczko

1. Spośród poniższych przypadków podkreśl odpowiedź, która najlepiej oddaje zjawisko przedstawione na rysunku Andrzeja Mleczki.

Przypadki:

- a) Alienacja władzy.
- b) Pauperyzacja społeczeństwa.
- c) Korupcja.
- d) Konformizm.

2. Jakie mogą być przyczyny tego zjawiska? Wymień cztery.

.....

.....

.....

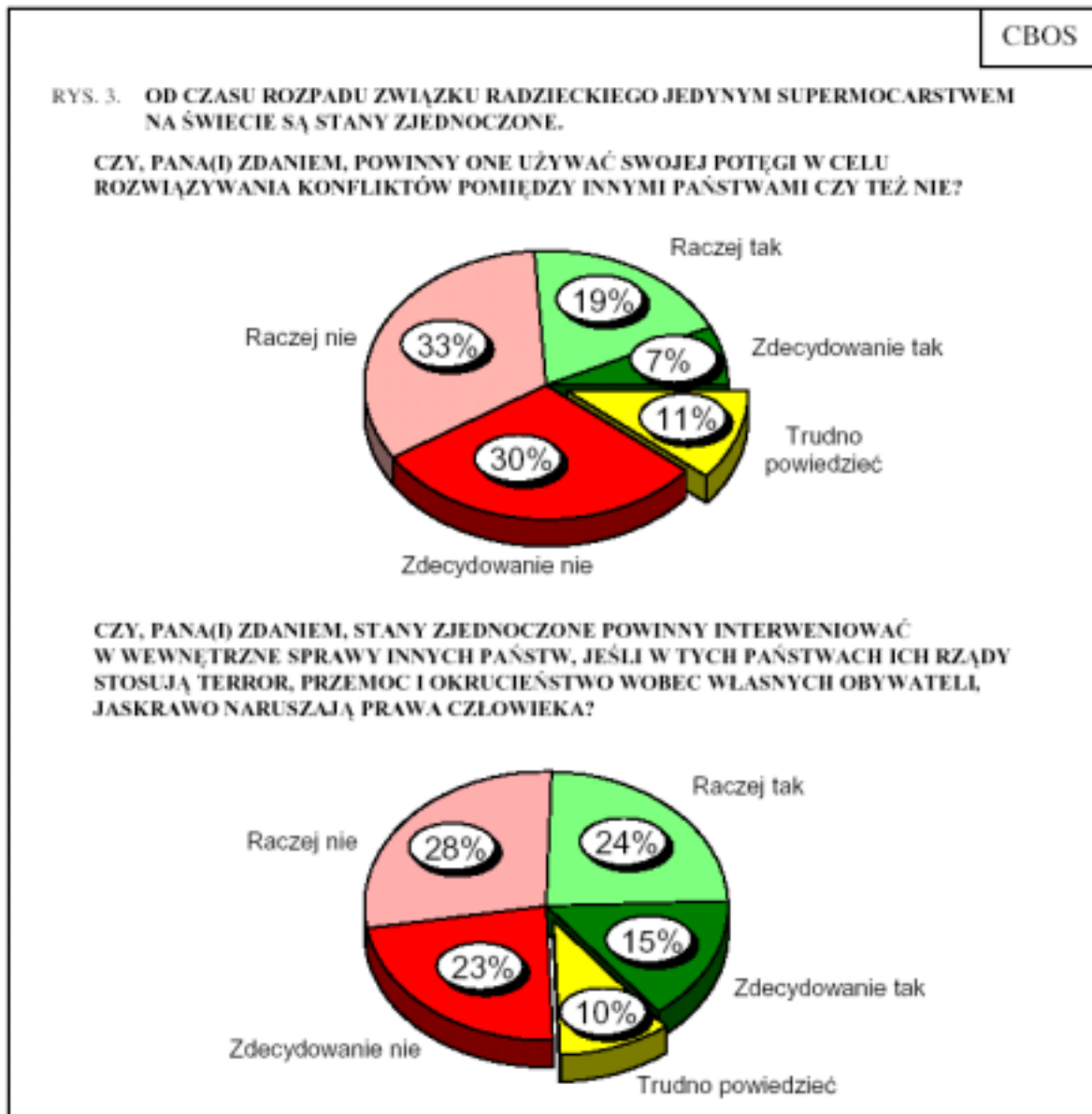
.....

.....

Zadanie 26 (6 pkt)

Zapoznaj się z materiałami CBOS „Polacy o roli Stanów Zjednoczonych w świecie”
Warszawa listopad 2004r. zamieszczonymi poniżej i odpowiedz na pytania:

Materiał nr 1

1) Jakie są opinie badanych na temat użycia przez Stany Zjednoczone swej potęgi wobec innych państw w celu rozwiązywania konfliktów i obrony praw człowieka?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Material nr 2

A)

B)

Wiek	Czy udzielając pomocy gospodarczej innym krajom Stany Zjednoczone kierują się przede wszystkim chęcią poprawy sytuacji w tych krajach czy też dążeniem do umocnienia swoich wpływów?			
	Chęcią poprawy sytuacji w tych krajach	Zarówno chęcią poprawy sytuacji w tych krajach, jak i umocnienia swoich wpływów	Przed wszystkim dążeniem do umocnienia swoich wpływów	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18 – 24 lata	9	47	41	3
25 – 34	6	46	42	6
35 – 44	7	36	53	4
45 – 54	5	34	56	4
55 – 64	6	33	54	7
65 lat i więcej	11	27	41	21

2) Według młodych ludzi, jakimi motywami kierują się Stany Zjednoczone udzielając pomocy gospodarczej innym krajom?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Material nr 3

Czy Stany Zjednoczone powinny interweniować w wewnętrzne sprawy innych państw, jeśli w tych państwach ich rządy jaskrawo naruszają prawa człowieka?	Stosunek do misji stabilizacyjnej w Iraku:		
	popieram	nie popieram	trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	55	38	7
Nie	17	77	6
Trudno powiedzieć	17	61	22

3) Jaki wpływ ma misja Amerykanów w Iraku na ocenę roli Stanów Zjednoczonych w świecie?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Material nr 4

A)

Głosowanie w referendum akcesyjnym	Czy Stany Zjednoczone powinny używać swej potęgi w celu rozwiązywania konfliktów pomiędzy innymi państwami?		
	tak	nie	trudno powiedzieć
	w procentach		
Za przystąpieniem Polski do UE	29	66	5
Przeciw przystąpieniu Polski do UE	14	76	10
Nieuczestniczący w referendum	25	59	16

B)

Głosowanie w referendum akcesyjnym	Czy Stany Zjednoczone powinny interweniować w wewnętrzne sprawy innych państw, jeśli w tych państwach ich rządy stosują przemoc wobec własnych obywateli, jaskrawo naruszają prawa człowieka?		
	tak	nie	trudno powiedzieć
	w procentach		
Za przystąpieniem Polski do UE	45	48	7
Przeciw przystąpieniu Polski do UE	34	55	11
Nieuczestniczący w referendum	33	53	14

4) Jaka jest zależność pomiędzy głosowaniem w referendum akcesyjnym badanych a ich poglądami na temat roli Stanów Zjednoczonych w świecie?

.....

.....

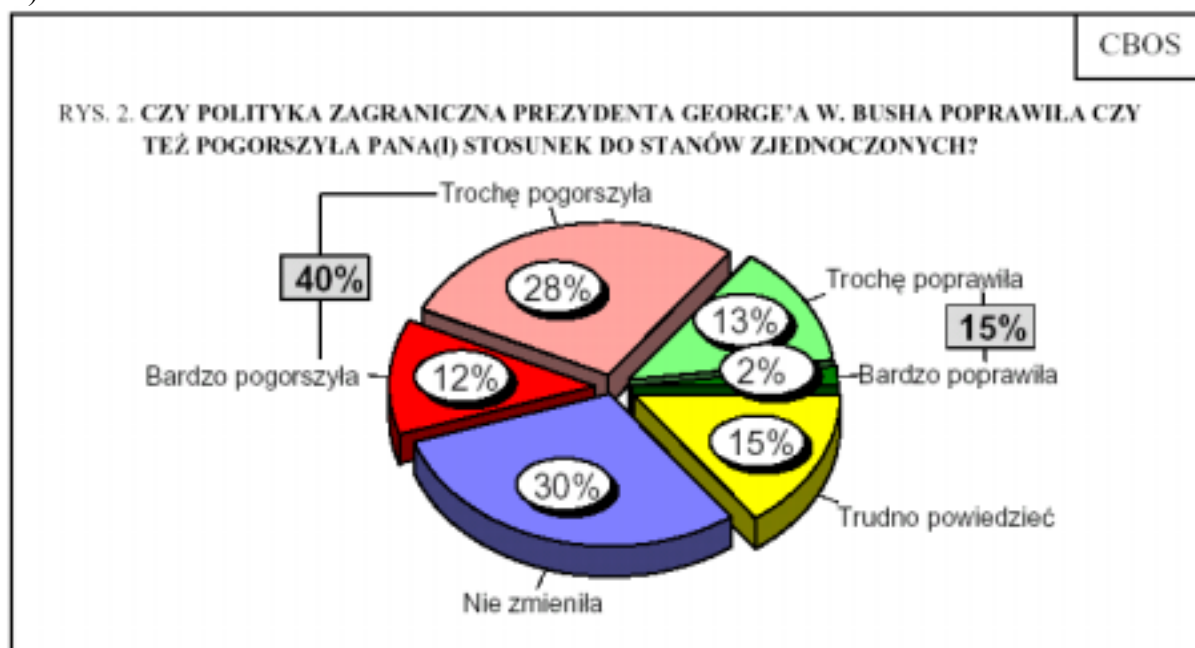
.....

.....

.....

Material nr 5

A)

B)

Zainteresowanie polityką	Czy polityka zagraniczna George'a W. Busha poprawiła czy też pogorszyła Pana(i) stosunek do Stanów Zjednoczonych?			
	poprawiła	pogorszyła	nie zmieniła	trudno powiedzieć
	w procentach			
duże	18	50	28	4
średnie	18	47	28	7
niewielkie	11	35	36	18
brak zainteresowania	7	22	27	44

5) Jaki wpływ na stosunek do Stanów Zjednoczonych ma polityka zagraniczna prezydenta George'a W. Busha? Odpowiedz w oparciu o analizę zainteresowania respondentów polityką.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 27 (2 pkt)

Uzupełnij tabelę wpisując odpowiednie informacje (cztery) w miejsce kropek.

System prezydenci w Stanach Zjednoczonych wyróżnia szczególnie silna pozycja prezydenta, który ma następujące kompetencje:	
1.	....
2.	....
3.	....
4.	....

Zadanie 28 (1 pkt)

Po zapoznaniu się ze zdjęciem odpowiedz na pytanie.

Fot. JEROME DELAY AP (Zdjęcie zamieszczone na stronie internetowej Gazety Wyborczej)

Jaki tytuł może mieć ta fotografia:

- 1) Modlitwa Irakijczyków.
- 2) Irakijczycy protestują przeciwko obecności obcych wojsk.
- 3) Wspólnota narodowa.
- 4) Irakijczycy cieszą się z obecności obcych wojsk w swoim kraju.

Zadanie 29 (2 pkt)

Zapoznaj się z materiałami CBOS „Polacy o misji stabilizacyjnej w Iraku” Warszawa grudzień 2004r. zamieszczonymi poniżej i odpowiedz na pytania:

Materiał nr 1

Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2004							
	w procentach							
Zdecydowanie powinni pozostać w Iraku	19	15	16	12	16	15	12	15
Raczej powinni pozostać w Iraku	24	17	18	17	17	16	17	16
POWINNI POZOSTAĆ W IRAKU	43	32	34	29	33	31	29	31
Raczej powinni powrócić do Polski	25	20	18	20	21	19	21	19
Zdecydowanie powinni powrócić do Polski	25	43	42	47	41	46	47	46
POWINNI POWRÓCIĆ DO POLSKI	50	63	60	67	62	65	68	65
Trudno powiedzieć	7	5	5	4	4	4	3	4

1) Jaki jest pogląd badanych na temat obecności polskich żołnierzy w Iraku?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Materiał nr 2

Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Czy polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji czy też jak najszybciej powrócić do Polski?		
	Powinni pozostać w Iraku	Powinni powrócić do Polski	Trudno powiedzieć
	XI 2004		
	w procentach		
POPIERAM	82	14	4
NIE POPIERAM	14	84	2
Trudno powiedzieć	15	29	56

2) Jaką zależność pokazuje tabela zamieszczona w materiale nr 2?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 29 (34 pkt)

- 1) Na ile obywatel może bronić się przed przestępczością. W odpowiedzi uwzględnij materiały źródłowe zamieszczone powyżej, a także wiedzę pozaźródłową.
- 2) Rola Stanów Zjednoczonych w polityce międzynarodowej. W odpowiedzi uwzględnij materiały źródłowe zamieszczone powyżej, a także wiedzę pozaźródłową.

UWAGA: wypowiedź pisemna powinna mieć formę rozprawki lub eseju.

WYBIERAM TEMAT nr:

.....

.....

.....

.....

.....

Brudnopis

A series of horizontal dotted lines for writing.

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ II (60 pkt)**

Numer zadania	Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
		Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
19	1) b, c, d 2) c, a 3) a, e 4) a, e	0 – 1 pkt	1 pkt
20	Część A 1) deliktowa na zasadzie winy, 2) deliktowa na zasadzie ryzyka 3) Adam W. deliktowa na zasadzie ryzyka; Janusz K. – deliktowa na zasadzie winy; 4) kontraktowa.	1 pkt za 4 prawidłowe rozwiązania.	5 pkt
	Część B 1) procesowe; Adam Kowalski – powód, Jan Nowak – pozwany; pozew, 2) procesowe; Bank Nowa Ziemia S.A. w imieniu którego działa Jan Kowalski – powód, Adam Nowak – pozwany; pozew, 3) nieprocesowe, Joanna Zabiega – wnioskodawca; rodzeństwo – uczestnicy; wniosek, 4) procesowe; Edward Nowak – powód; Adam Zięba – pozwany; pozew, 5) nieprocesowe; Joanna Kowalska – wnioskodawca; wniosek, 6) procesowe; Ewa Kołcz – powódka; Spółka Adam Gębacz i synowie – pozwany; pozew, 7) nieprocesowe; wnioskodawca – Joanna Kowalska; wniosek.	1 pkt za 4 prawidłowo rozwiązane kazusy; za 7 – 2 pkt.	
	Część C Pozew powinien zawierać: 1) miejscowość i datę sporządzenia pozwu; 2) oznaczenie sądu, do którego jest skierowany pozew; 3) imię i nazwisko lub nazwę stron (ewentualnie ich przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników), adresy stron; 4) oznaczenie rodzaju pisma - pozew; 5) opis stanu faktycznego uzasadniającego żądanie; 6) dokładne określenie żądania, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna; 7) dowody na poparcie przytoczonych okoliczności (żądania);	1 pkt za wskazanie 5 przesłanek; 2 pkt za 9.	

	8) podpis powoda albo jego przedstawiciela lub pełnomocnika; 9) wymienienie załączników.		
21	1) a 2) c 3) b	0 – 1 pkt	1 pkt
22	Część A 1) Trzy istotne elementy obrony koniecznej to: a) zamach , czyli zachowanie człowieka godzące w dobro chronione prawem, b) odpierany zamach musi być bezpośredni , dlatego obrona konieczna musi być podjęta w czasie, w którym napastnik zagraża dobru chronionemu prawem, c) w ramach obrony koniecznej odpierany jest zamach bezprawny , oznacza to, że nie tylko jest on zagrożony odpowiedzialnością karną, ale wystarczy, że jest sprzeczny z pewną normą chroniącą określoną wartość. 2) W opisanej sytuacji można podjąć działania obronne (obrona konieczna), ponieważ nie jest konieczne aby zamach już rozpoczął się. Zamach jest bezpośredni, jeżeli z zachowania napastnika w tej konkretnej sytuacji można jednoznacznie wywnioskować, że zmierza on do konkretnego ataku na życie B i jest wysoki stopień prawdopodobieństwa tego ataku. 3) Nie; ponieważ będzie to działanie w stanie wyższej konieczności art. 26 § 1. Część B Karami są: 1) grzywna, 2) ograniczenie wolności, 3) pozbawienie wolności, 4) 25 lat pozbawienia wolności, 5) dożywotnie pozbawienie wolności. Środkami karnymi są: 1) pozbawienie praw publicznych, 2) zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, 3) zakaz prowadzenia pojazdów, 4) przepadek przedmiotów, 5) obowiązek naprawienia szkody, 6) nawiązka, 7) świadczenie pieniężne, 8) podanie wyroku do publicznej wiadomości.	1 pkt za podanie trzech elementów obrony koniecznej; 1 pkt za wyjaśnienie wszystkich przesłanek. Max 2 pkt 0 – 1 pkt 0 – 1 pkt 1 pkt za wskazanie po 4 kary i środki karne.	5 pkt

23	W odpowiedzi zdający powinien wymienić trzy spośród następujących przesłanek: 1) skomplikowane regulacje dotyczące obrony koniecznej; 2) podejmowanie przez prokuraturę działań na wniosek pokrzywdzonego, którym jest nie broniący się (osoba stosująca obronę konieczną), ale sprawca przestępstwa; 3) osoba, która zastosowała obronę konieczną, bardzo często jest traktowana przez prokuraturę jako przestępca; 4) stosowanie aresztu w stosunku do osób, które działały w obronie koniecznej. Zdający może podać także inne prawidłowe odpowiedzi.	0 – 1 pkt	1 pkt
24	Typy przestępstw o najmniejszej wykrywalności to: kradzież i kradzież z włamaniem. Powodem tego może być (zdający wymienia trzy przesłanki z listy): 1) brak należytego zabezpieczenia mienia np. domów, samochodów, mieszkań; 2) niefrasobliwość poszkodowanych, pozostawianie bez nadzoru torebek, telefonów komórkowych, kluczy; 3) orzekanie niskich kar dla sprawców kradzieży; 4) źle zbierany materiał dowodowy przeciwko sprawcom kradzieży; 5) przestępstwa związane z kradzieżą i kradzieżą z włamaniem bardzo często są popełniane przez zorganizowane oraz wyspecjalizowane grupy przestępcze; 6) pauperyzacja społeczeństwa. Zdający może podać także inne prawidłowe odpowiedzi.	0 – 1 pkt	1 pkt
25	Uczeń powinien podkreślić przypadek korupcji. Przyczyny korupcji: 1) brak zasad etycznych w społeczeństwie; 2) panująca kultura polityczna w danym państwie; 3) niejasne, skomplikowane prawo; 4) duża swoboda związana z uznaniem administracyjnym i luki w prawie; 5) niesprawny wymiar sprawiedliwości; 6) duży wpływ polityki na gospodarkę; 7) niskie dochody funkcjonariuszy publicznych, którzy są bardziej podatni na łapownictwo; 8) niejasne zasady finansowania partii politycznych. Zdający może podać także inne prawidłowe odpowiedzi.	1 pkt za określenie zjawiska i podanie przyczyn.	1 pkt

26	Pytanie 1: Zdający powinien uwzględnić następujące przesłanki: 1) W obu przypadkach (rozwiązywania konfliktów pomiędzy innymi państwami oraz dla obrony praw człowieka w innych krajach) wśród badanych przeważa opinia, że Stany Zjednoczone nie powinny używać swej potęgi wobec innych państw - 63% badanych oraz dla obrony praw człowieka - 51%. 2) Wśród respondentów zdecydowanie przeważa pogląd, że Stany Zjednoczone nie powinny używać swej siły w rozwiązywaniu konfliktów między innymi państwami (tak wypowiada się 63% badanych, przy czym zdecydowanie nie mówi 30%). W drugiej sprawie - jaskrawego naruszenia praw człowieka - opinia ta nie jest już tak zdecydowana (za ingerencją opowiada się 51% badanych, przy czym zdecydowanie nie deklaruje 23%). 3) Przyzwolenie badanych na ingerencję USA w sprawy wewnętrzne innych państw jest wyraźnie większe w drugim przypadku (naruszenie praw człowieka) i wynosi 39%, niż w pierwszym (rozwiązywanie konfliktów) – 26%. Pytanie 2 Młodzi ludzie stosunkowo korzystnie oceniają politykę Stanów Zjednoczonych, ponieważ rządziej niż inni badani przypisują im motywację egoistyczną (dążenie do umocnienia swoich wpływów). Grupa respondentów w wieku 18 – 24 częściej jest zdania, że Stanom Zjednoczonym chodzi nie tylko o umocnienie swoich wpływów, ale także o poprawę sytuacji w krajach, którym udzielają pomocy gospodarczej. Pytanie 3 Ponad jedna trzecia badanych (38%), którzy wyrażają opinię, iż Stany Zjednoczone powinny interweniować w przypadku jaskrawego naruszenia praw człowieka co, m.in. miało miejsce w przypadku Iraku, nie popiera działań USA w tym kraju. Pytanie 4 Stosunek badanych do członkostwa Polski w UE różnicuje ich poglądy na temat roli, jaką Stany Zjednoczone powinny odgrywać w świecie.	Po 1 pkt za wskazanie jednej zależności z listy. Max 2 pkt. 0 - 1 pkt 0 - 1 pkt 0 - 1 pkt	6 pkt

	Zwolennicy integracji częściej niż przeciwnicy uważają, że USA powinny używać swej potęgi zarówno w celu rozwiązywania konfliktów na świecie, jak i obrony praw człowieka. Pytanie 5 Polityka zagraniczna George'a Busha wpłynęła na pogorszenie stosunku badanych do osoby prezydenta, a także do Stanów Zjednoczonych. Respondenci interesujący się polityką (zainteresowanie duże i średnie), częściej twierdzą, że ich stosunek do Stanów Zjednoczonych pogorszył się. Mówi o tym połowa osób z tej grupy (50% i 47%). Badani deklarujący niewielkie zainteresowanie polityką bądź nieinteresujący się nią w większości twierdzą, że ich stosunek do Stanów Zjednoczonych nie zmienił się lub też nie potrafią go określić.	0 - 1pkt	
27	Zdający powinien wymienić cztery z poniższych kompetencji: 1. Jest głową państwa i szefem administracji federalnej. 2. Skupia w swoim ręku władzę wykonawczą. 3. Prowadzi politykę zagraniczną i jest jej kreatorem. 4. Jest zwierzchnikiem wojska. 5. Nie jest politycznie odpowiedzialny przed Kongresem, mimo że może ponosić odpowiedzialność konstytucyjną. 6. Prezydent powołuje członków swojego gabinetu (sekretarzy), ale oni nie mają samodzielnej pozycji i są tylko jego urzędnikami i przed nim ponoszą odpowiedzialność.	Za wskazanie 2 kompetencji jeden 1 pkt; max 2 pkt.	2 pkt
28	odp. 2	0 - 1pkt	1 pkt
29	Pytanie 1 Badani uważają, że polski kontyngent wojskowy powinien jak najszybciej powrócić do kraju. Za natychmiastowym powrotem polskich żołnierzy opowiada się niemal dwie trzecie respondentów (65%), w tym 46% zdecydowanie. Natomiast prawie jedna trzecia (31%) sądzi, że polscy żołnierze powinni pozostać w Iraku do czasu zakończenia misji. Pytanie 2 Opinie badanych o udziale Polski w misji stabilizacyjnej i przyszłości naszego kontyngentu w Iraku są ze sobą powiązane. Respondenci popierający obecność polskich żołnierzy w Iraku	0 - 1pkt 0 - 1pkt	2 pkt

	są zdania, że powinniśmy pozostać tam do czasu zakończenia misji. Natomiast respondenci przeciwni zaangażowaniu Polski w tę operację opowiadają się za natychmiastowym powrotem żołnierzy do kraju.		
30	Temat nr 1 1. Treść pracy A) Zdający wymienia czynniki, które wpływają na możliwość obrony obywatela przed przestępczością (po dwa w każdej kategorii): 1. prawne, 2. społeczne, 3. ekonomiczne (gospodarcze), 4. polityczne. B) Zdający omawia wymienione czynniki: a) prawne, b) społeczne, c) ekonomiczne (gospodarcze), d) polityczne. C) Zdający opatrzył swoją wypowiedź właściwie dobranymi przykładami z zamieszczonych źródeł, a także innych materiałów. 2. Kompozycja pracy Przemyślana, spójna i logiczna struktura pracy: wstęp, rozwinięcie, zakończenie. Właściwe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami. 3. Styl i język Praca jednorodna stylistycznie, bezbłędna pod względem gramatycznym, leksykalnym, ortograficznym i interpunkcyjnym. 4. Estetyka i czytelność Czytelne pismo, zachowanie akapitów i marginesów. Temat nr 2 1. Treść pracy A) Zdający omawia czynniki decydujące o roli USA w polityce międzynarodowej (po dwa w każdej kategorii): 1. ustrojowe (konstytucyjne), 2. militarne, 3. gospodarcze, 4. społeczne. B) Zdający omawia wymienione czynniki: a) ustrojowe, b) militarne, c) gospodarcze, d) społeczne.	0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt 0 – 6 pkt 0 – 2 pkt 0 – 1 pkt 0 – 1 pkt 0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 2 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt 0 – 4 pkt	34 pkt 34 pkt

	C) Zdający opatrzył swoją wypowiedź właściwie dobranymi przykładami z zamieszczonych źródeł, a także innych materiałów. 2.Kompozycja pracy Przemyślana, spójna i logiczna struktura pracy: wstęp, rozwinięcie, zakończenie. Właściwe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami. 3.Styl i język Praca jednorodna stylistycznie, bezbłędna pod względem gramatycznym, leksykalnym, ortograficznym i interpunkcyjnym. 4.Estetyka i czytelność Czytelne pismo, zachowanie akapitów i marginesów.	0 – 6 pkt 0 – 2 pkt 0 – 1 pkt 0 – 1 pkt	

Opracowanie: Urszula Małek